

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 12	Utgitt 20 mars	1933
--------	----------------	------

Skrivelse fra Socialdepartementet.

11 mars.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med endel redaksjonelle endringer Hamar bystyres beslutning i møte 27 februar d. å. om forandring av § 3 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Forandringen gjelder inntil videre fra og med 20 juni d. å. å regne. Vedtekten § 3 skal herefter lyde således:

§ 3. Utsalgssteder som kun forhandler frukt, chokolade, konfekt, konfekturner, tobakk, tobakksartikler og spillkort, kan på hverdager i tiden fra og med 20 august til og med 19 juni holdes åpne til kl. 20 og på søn- og helligdager fra kl. 17 til kl. 20.

1. juledag, 1. nyttårsdag, 1. påskedag og 1. pinsedag holdes helt lukket.

Jul-, nyttårs-, påske- og pinseften lukkes som bestemt i § 2.

I tiden fra og med 20 juni til og med 19 august skal disse utsalgssteder holdes lukket fra kl. 19 med undtagelse av lørdager da der kan holdes åpent til kl. 20. Søn- og helligdager holdes lukket hele dagen.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

13 mars.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes som gjeldende inntil videre de av Tønsberg bystyre i møter 11 mars 1931 og 15 februar 1933 vedtatte vedtekter til den nevnte lov, således som vedtektene lyder efter bystyrets sistnevnte beslutning, dog med enkelte forandringer.

Samtidig opheves:

1. Kongelig resolusjon av 12 desember 1903 angående skjerpede byggeforskrifter med forandring, approbert ved kongelig resolusjon av 1 oktober 1915.
2. Kongelig resolusjon av 23 januar 1914 angående lempninger i §§ 34 (jfr. § 33) og 52 i loven av 1896.

- 13 mars. 3. Kongelig resolusjon av 14 januar 1915 angående regler for byggestillaser.
4. Kongelig resolusjon av 5 juli 1918 angående tilleggsbestemmelser til § 17 i loven av 1896.
5. Kongelig resolusjon av 6 september 1918 om tilleggsbestemmelse til § 24 i loven av 1896.
6. Kongelig resolusjon av 24 mars 1922 om tilleggsbestemmelse til § 63, 4 i loven av 1896.
7. Regjeringens resolusjon av 1 desember 1910 med undtagelse av resolusjonens bestemmelse om grensene for murtvangsstrøket.
8. Kongelig resolusjon av 7 juli 1913 angående almindelige dispensasjoner fra murtvangsloven.
- Følgende bestemmelser gjelder fremdeles inntil videre: Kongelig resolusjon av 2 september 1903 angående tvungen opmåling av tomter og grunner.

Bygningsvedtektene for Tønsberg skal etter den meddelte stadfestelse lyde således:

Til lovens § 8.

Midlertidige undtagelser fra lovens og vedtektens bestemmelser kan tilstedes av bygningsrådet, når de under de forhåndenværende omstendigheter finnes ubetenkelige, og forholdet uten for stor vanskelighet vil kunne rettes. Sådanne undtagelser kan til enhver tid tilbakekalles, og skal være betinget av at den byggende ved tinglyst erklæring forplikter sig til når som helst å bortta eller forandre det utførte eller å opføre med midlertidig tillatt benyttelse. Underretning om beslutningene skal derhos meddeles vedkommende regjeringsdepartement samt borgermesteren.

Til lovens § 13.

1. Bygningsrådet skal bestå av politimesteren, helserådets ondfører, stadsingeniøren og avdelingschefen samt 4 av bystyret valgte medlemmer.

Til lovens § 28, 2.

Mindre vesentlige forandringer i byplanen kan foretas av bygningsrådet, efterat vedkommende grunneier samt borgermester og formannskap har hatt anledning til å uttale sig. Gatebredde og avstand mellom byggelinjer må her ved ikke innskrenkes, og gates stigningsforhold ikke vesentlig forverres. Ingen utgift må ved sådan forandring påføres kommunen uten bystyrets samtykke. Er nogen grunneier misfornøiet med rådets beslutning, kan denne innankes for vedkommende regjeringsdepartement. Forinnen dette treffer en avgjørelse, skal formannskapets uttalelse innhentes.

Enhver forandring av regulering eller byplan som berører statens eiendommer, må dog på forhånd stadfestes av vedkommende regjeringsdepartement.
Til lovens § 32, 1ste avsnitt.

Bygning, hvis beliggenhet er i strid med gjeldende byplan, må ikke påbygges, opskrues, forsynes med ny kjeller eller undergis hovedombygning, medmindre regulering befølges.

Til lovens § 47, 1ste punktum.

Grunneierens plikt til å erstatte kommunen dens utlegg til erhvervelse av grunn til gate skal gjelde for en gatebredde av inntil 20 meter, hvis gaten kan bebygges på begge sider; i motsatt fall det halve.

Til lovens § 54, 1ste avsnitt.

Skjønn og takster etter denne lov avgis av en kommisjon på 5 medlemmer, som tillikemed 5 varamenn opnevnes av vedkommende regjeringsdepartement etter innstilling av bystyret. Opnevnelsen gjelder for 5 år ad gangen. Innstillingen skal offentlig bekjentgjøres minst 4 uker før opnevnelsen skjer. Minst 1 av kommisjonens medlemmer og 1 av varamennene skal være i besiddelse av de for dommere bestemte egenskaper.

Til lovens § 61.

Ingen grunn må bebygges med bygning bestemt til opphold for mennesker, uten at der til enhver tid er tilfredsstillende adgang til godt og tilstrekkelig drikkevann og vann til brandslukning. Det samme gjelder om bygning bestemt til opphold for dyr. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet av bygningsrådet, etterat helserådet og brandchefen er hørt.

Til lovens § 62.

Ethvert grunnstykke som utenfor regulert strøk bebygges med bygning bestemt til varig opphold for mennesker eller hvor eldre bygning innredes til dette øiemed (jfr. §§ 104 og 105) må ha eller skaffes sådan adkomst som omhandlet i lovens § 62.

Til lovens § 66, 1.

Hvor der er regulert byggelinje, skal enhver bygning opføres med 1ste etasjes ytterflate i byggelinjen. I villastrøk kan bygningsrådet tillate at en bygning trekkes lengere inn på tomten enn reguleringslinjen angir.

Til lovens § 75, 5.

Enhver til beboelse eller varig opphold for mennesker innredet bygning skal ha en tilstøtende uoverdekket gårdsplass,

13 mars. som minst inntar et så stort areal som $\frac{1}{4}$ av bygningens grunnflate, og ikke på nogen kant har mindre utstrekning enn 6 meter. Har flere sådanne bygninger felles gårdsrum, skal dettes størrelse beregnes efter bygningenes samlede grunnflate.

Grunn, som lates ubebygget foran bygning mot gate eller passasje, medregnes ikke i det påbudte gårds plassareal.

Til lovens § 78, 2.

Lysgårds vegger skal holdes i lyse farver.

Til lovens § 94.

Veggene om heisesjakter skal være av ildfast materiale.

I øvrig gjelder følgende bestemmelser:

1. Heisesjakter som inne i bygninger forbinder flere over hinannen liggende adskilte etasjer, må som regel ikke anbringes i nærheten av ildsteder og i rum med ildsfarlige bedrifter og må ha ildfaste vegger, der kun er forsynt med de fornødne dør- og lysåpninger. Inne i disse sjakter er det kun tillatt å anbringe de til heisen hørende deler som heisestol, føringer og bevegelsesinnretninger (som taug, kjettinger, motveker, drivcylindre etc.) Til lagerrum eller til opbevaring av gjenstander må rummet ved siden av heisebanen ikke benyttes.
2. Materiale til og tykkelse av de ildfaste sjaktvegger skal godkjennes av bygningskontrollen.
3. Sjaktene må ha jevne og glatte vegger, så vidt mulig fri for fremspring og fordypninger, og de må i den øvre ende være ildfast avdekket eller føres 0,20 m over takflaten. Munner sjakten ut i gårds plass eller i det fri, er avdekning med ikke brennbart materiale tilstrekkelig.
4. Fra bestemmelsene om ildfaste sjaktvegger er undtatt:
 - a. Heiser som er anordnet i trappehus eller forbinder over hinannen liggende gallerier, platformer eller lignende.
 - b. Heiser, som kun forbinder to over hinannen liggende etasjer og som er således innrettet at de enten ved hjelp av stolen eller ved automatiske lemmer både i øverste og nederste stilling helt lukker gulvåpningen.
 - c. Småheiser, hvorved forståes heiser som ikke kan betredes og som i privathus kun forbinder 2 over hinannen liggende etasjer.
5. Gjennembrytning av gulv utenfor heisesjakten eller heisebanen for motveker eller lignende er kun tillatt, når der mellom de enkelte gjennembrytninger anbringes ildfaste mantler i hele etasjehøyden.

Ved gjennembrytning av gulv av styreinnetning uten- 13 mars.
for heisesjakten, må styretauget eller stangen anbringes
i tettsluttende hylse i gulvet.

6. Lysåpninger i sjakten skal være forsynt med vinduer,
som ikke kan åpnes inn mot sjakten. De må heller ikke
kunne åpnes av uvedkommende.

7. Lysåpninger som ikke vender ut i det fri, skal være for-
synt med minst 10 mm tykt ildfast glass i ildsikker inn-
fatning.

8. a. Heiser ved hvilke sjakt ikke fordres, skal på annen
betryggende måte innhegnes, så mennesker ikke kan
komme til skade.

b. Sådanne innhegning skal være av minst 2 m høyde og,
undtagen for de i punkt 4 c nevnte småheiser, av ikke
brennbart materiale. Består den av gitter, ståltråd-
nett eller lignende, må dette ikke ha større maske-
vidde enn 1 cm² medmindre avstanden mellom gitter
og heisestol respektive motvekt er så stor at større
åpninger kan tilstedes.

9. a. Enhver inngangs- eller inntaksåpning i sjaktvegg
eller innhegning skal være forsynt med dør, der ikke
kan slå inn i heisebanen.

b. Såfremt heistol ikke befinner sig foran døråpningen,
må døren ikke kunne åpnes utenfra uten anvendelse
av spesiell nøkkel eller lignende.

c. Døren må være selvlukkende såfremt den ikke står i
sådant avhengighetsforhold til heisestolen at ingen
fare er å befrykte.

d. Bestemmelsene i punktene b og c gjelder ikke dør
for inntaksåpning som ligger minst 80 cm over gulvet.

10. Dører i sjakter hvor ildfaste vegger fordres, skal være
ildfaste, enten av tre med tett jernbelegg på begge sider
eller av annen godkjent ildfast konstruksjon. Vender
dørene ut i det fri, gjelder denne bestemmelse ikke.

11. Hvor der fordres en nøiaktig samvirken mellom låsdeler
på karm og dør (til eks. ved lås med elektriske dørkon-
takter) skal karmene være av tilstrekkelig solid jern.

Til lovens § 97, 2.

a. Snefangere skal, hvor det efter bygningsrådets skjønn
anses nødvendig, anbringes i den utstrekning og av så-
danne materialer og konstruksjon som bygningsrådet
godkjenner.

b. Stiger av ildfast materiale for brandvesenet skal, hvor
det efter bygningsrådets skjønn er nødvendig, anbringes
på tak i den utstrekning og av sådanne materialer som
bygningsrådet godkjenner.

13 mars. Til lovens § 98.

Enhver bygning skal forsynes med tak- og avløpsrenner så vel mot gate og offentlig plass som mot gårdsrum. Det samme gjelder balkonger, karnapper og andre tilbygg. Takvannet skal ledes vekk fra bygningen på sådan måte som bygningsrådet finner betryggende. Hvor vannet får avløp til gate, skal det føres direkte til kloakk i lukkede rør under fortaug eller på annen måte, medmindre bygningsrådet tillater en annen avledningsmåte. Tak- og avløpsrenner skal være ildfaste.

Til lovens § 105, 1.

Arbeidsrum d. v. s. rum som er bestemt til varig opphold for mennesker, men ikke inngår under § 104, såsom butikker, kontorer, verksteder, skal tilfredsstille de i § 104 opstilte krav og, såfremt helserådet finner det nødvendig, forsynes med særskilte luftningsinnretninger.

Til lovens § 113, 2.

Trebygninger kan opføres utenfor den grense som er fastsatt for murtvangsstrøket i Tønsberg ved kongelig resolusjon av 1 desember 1910.

Til lovens § 124, 2—3.

2. Anvendelse av skjemmende farver eller reklamer, skilter og lykter på bygninger, støttemurer eller innhegninger tillates ikke, og sådant kan bygningsrådet kreve forandret eller fjernet. Større reklamer og skilter samt lykter skal anmeldes.

3. I alle viktigere tilfelle når stadsingeniøren finner det påkrevet eller byggherren forlanger det samt når der er dissens i bygningsrådet, skal spørsmål som omhandles i 1., 2. og 4. ledd forelegges et sakkyndig råd som skal bestå av stadsingeniøren, borgermesteren og 3 av formannskapet for samme periode som bygningsrådet opnevnte medlemmer, hvorav minst en skal være arkitekt.

I tilfelle dissens mellom bygningsrådet og skjønnhetsrådet blir avgjørelse å treffe i fellesmøte, der ledes av bygningsrådets formann og hvor også skjønnhetsrådets medlemmer har stemme. Til nektelse av å gi en tillatelse som søkes, kreves flertall av de stemmegivende.

Skjønnhetsrådet er beslutningsdyktig når 3 medlemmer, hvorav 2 av de opnevnte, er til stede. Fellesmøte er beslutningsdyktig, når foruten stadsingeniøren minst 4 av bygningsrådet og 2 av skjønnhetsrådets medlemmer er til stede.

Skjønnhetsrådet har i øvrig å fungere som rådgivende i saker som antas å få betydning for byens utseende og avgir uttalelse efter anmodning av formannskapet, borgmesteren og bygningsrådet. Det kan også selv fremsette forslag i sådanne saker.

Til lovens § 132, 1 a.

Oversiktsplan over anlegget med omgivelser i målestokk minst 1:1000 og med angivelse av nord-sydretningen.

Til lovens § 137, 1.

Ethvert byggeforetagende skal foreståes av en av bygningsrådet godkjent fagmann, som er ansvarlig for arbeidets riktige og fagmessige utførelse. Bygningsrådet kan utferdige almindelige regler for sådan godkjennelse. Godkjennelsen kan når som helst tilbakekalles av bygningsrådet, hvis vedkommende viser sig ikke å opfylle de krav, som må stilles til pålitelighet og duellighet.

Til lovens § 146.

Helserådet kan påby foranstaltninger for avledning av grunnvann, overvann og spillvann fra alle tomter, også sådanne som ikke er eller aktes bebygget.

Til lovens § 150.

Gårdsrum, derunder innkjørsler og passasjer på privat grunn samt portrum, kan av bygningsmyndighetene kreves forsynt med belysning, som godkjennes, og skal holdes i ren og pyntelig stand. Lys- og luftgraver skal stadig tilses og holdes rene. Ubebyggede tomter må holdes i ryddig og ordentlig stand og må ikke uten bygningsrådets og helserådets samtykke brukes til oplag for eller tømning av søppel, avfall eller annet lignende.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

14 mars.

I medhold av lov om motorvognar av 20 februar 1926 § 19 annet ledd bestemmes følgende som gjeldende inntil videre:

Den største tillatte hastighet for motorvognkjøring på veistrekningen fra Feda brygge til veikrysset ved riksveien i Feda herred, Vest-Agder fylke, må ikke overstige 15 km i timen.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Skriv frå Landbruksdepartementet.

15 mars.

I medhald av lovi um freding av ferskvatsfisk av 30 mai 1894, jfr. kongeleg resolusjon av 8 januar 1925, hev Landbruksdepartementet 15 mars 1933 fastsett disse fiskeregular for Bremsnes herad, Møre fylke:

- 15 mars.** 1. I Holselvi, Bodalselvi og Kvernhuselvi er det forbode å nytta bondne eller faststående reidskap til å fanga fisk.
 2. Brot på forbodet vert straffa.
 3. Desse reglar tek til å gjelda strakst og vert gjeldande til vidare, likvel ikkje lenger enn ut året 1937.

16 mars. **Skriv frå Arbeidsdepartementet.**

Med heimel i § 1 nr. 1 i byggelova frå 22 februar 1924 skal departementet hermed avgjera at byggjebeltet kringom Stavanger for so vidt vedkjem strok av Tjensvold, Stokka og Tasta i Hetland herad vert utvida soleis at grensa vert fastsett som vedteken av Hetland heradstyre 25 januar 1932:

«Retninga over bystein nr. 31 og 32 vert førd vestover til ein når grensa med Madla herad. Herfrå vert heradsgrensa fylgd fyrst i nordleg retning og so i vestleg retning til Store Stokkavatn, vidare langs austsida av Store Stokkavatn nordover til Olaus Eskeland sine plantingar. Herfrå går grensa i rett line til der den nye og gamle Randabergveg møtest om lag 110 m vestanfor Martin Wølstad sin eigedom. Her bøygjer grenselina att og går i rett line til eit punkt ved Byfjorden, som ligg 200 m utanfor bygrensa.»

17 mars. **Kongelig resolusjon.**

I. I henhold til § 11 og 4 i lov av 16 mai 1860 om sundhetskommisjoner m. v., jfr. lov nr. 15 av 6 juni 1930, stadfestes herved vedtak av herredstyret for Hasvik i Finnmark fylke i møte 13 september 1932 om nye almindelige helseforskrifter for herredet, dog med undtagelse av en del bestemmelser. Forslagets §§ 17—23 får herved nummer 16—22.

II. De nugjeldende almindelige helseforskrifter for herredet, stadfestet ved kongelig resolusjon av 11 desember 1875, med tillegg, stadfestet ved Regjeringens resolusjon av 18 desember 1924, opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

De stadfestede nye helseforskrifter er sålydende:

Helseforskrifter for Hasvik herred.

Helsekretser.

§ 1. Herredet skal til enhver tid være delt i helsekretser svarende til skolekretsene med hver sin tilsynsmann valgt av helserådet. Tilsynsmennene har hver i sin krets en særlig plikt til å føre tilsyn med gjennomførelsen av helseforskriftene. Tilsynsmennene velges i første møte i helserådet, efter at nytt herredstyre har begynt sin virksomhet, og fungerer for valgperioden.

Om bygningsvesen.

17 mars.

§ 2. Opførelse eller påbygning av bolig bestemt til varig ophold for mennesker skal meldes til nærmest boende tilsynsmann eller helserådets ordfører. Følgende blir da å iakttas:

- a) Avstanden mellom våningshus og matbod på den ene side og privet, stall, fjøs, grisehus og hus for fjærfe på den annen side skal være minst 10 meter når forholdene tillater det.
- b) Bebyggelsen skal ordnes slik at der kommer så meget sol til beboelsesrummene som mulig, og at intet hus reises slik at det unødig tar bort sollyset fra annet beboelseshus.
- c) Matjorden fjernes fra hustomten. Denne må være tørr og tilstrekkelig avgrøftet og ved avledning beskyttet mot overvann og tilsig på en slik måte at kjellerrummene er helt tørre.
- d) Våningshus bestemt til varig ophold for mennesker skal opføres på undermur av gråsten eller betong av minst 30 cm høide over jorden. Undermuren skal være tett og forsynt med minst 2 trekkhull, hvert minst 150 cm² stort. Over grunnmuren skal der legges isolasjonsbelegg. Hvor der ikke er kjeller, må der mellom gulvet i 1ste etasje og jordoverflaten være minst 60 cm avstand.
- e) Ethvert beboelsesrum som ikke har skråtak, skal være minst 2,25 m mellom gulv og tak. Når loftsrum innredes med skråtak og aktes benyttet til beboelsesrum, skal den minste tillatte høide ved skråtakets laveste del være 1 m. Fra skråtakets høieste del skal der være minst 2,25 m til gulvet.
- f) I ethvert beboelsesrum skal der være minst 1 vindu som kan åpnes mot fri luft. I eldre beboelsesrum hvor der ikke er noe vindu som kan åpnes, skal minst ett sådant anbringes innen ett år efter at disse forskrifter er stadfestet. Vindusflaten i et beboelsesrum må ikke være mindre enn 1/10 av gulvflaten. Dersom der i sove- og tilholdsrum brukes kokeovn, skal dampen som oppstår ved kokningen avledes på hensiktsmessig måte. Damphette tillates ikke.
- g) Midlertidige losjier eller barakker for tilfeldige arbeidere eller anleggsarbeidere skal helserådet forby brukt hvis de ikke tilfredsstiller de krav i sanitær henseende som helserådet anser nødvendig.

§ 3. Kjellere skal være tørre, rene og luftige.

Hvor der jevnlig samler sig vann i en kjeller, skal helse- rådet ha rett til å påby drenering så kjelleren holdes tørr.

17. mars. Kjeller skal ha vindu eller åpning som kan brukes til luftveksling.

Kjellerrum tillates ikke benyttet til beboelsesrum uten etter særlig tillatelse, og da skal følgende iakttas:

1. Høiden fra gulv til loft skal være minst 2,25 meter. Overkanten av jorden på husets utside må intet steds stå mer enn 1,25 m høiere enn kjellerens gulv. Ytterflaten av veggene skal være skilt fra jorden ved en 60 cm bred grav, fylt med kultsten, som skal gå minst 20 cm dypere ned enn kjellergulvet og være godt drenert.
2. Grunnen under sådant kjellerrum skal være drenert og fylt med et minst 20 cm høit lag av pukken. Gulvet skal være dobbelt og fylt med tørr fyll.

Det underste gulv skal være av cement eller annet vanntett stoff. Det øverste gulv skal være et minst 6,5 cm tykt, godt sammenpløid tregulv.

3. Rummet skal være forsynt med ovn og friskluftventilasjon etter helserådets nærmere bestemmelser.
4. Det skal ha minst ett vindu som kan åpnes. Vindusflaten skal være minst 1/10 av gulvflaten.
5. Jordgammer tillates ikke opført uten etter særskilt tillatelse av helserådet.

§ 4. Finner helserådet noe bebodd hus eller annet oppholdssted for mennesker å være skadelig for helsen på grunn av mangel på lys eller luft, ved fuktighet, urenslighet eller overfylling av mennesker, kan det forby at huset eller rummet brukes til mangelen er rettet.

§ 5. Husdyr — undtatt hund og katt — må ikke huses i beboelsesrum, eller i rum som tjener som opbevaringssted for matvarer eller har felles vegg med sådanne rum. I tettere bebyggede strøk kan helserådet fastsette spesielle forholdsregler for eller helt forby at der holdes husdyr av forannevnte slags — hvis det medfører sanitære ulemper. Helse- rådet bestemmer hvilke strøk der til enhver tid er å anse som tettere bebyggede.

Om bedrifter.

§ 6. Akter nogen å sette i gang bedrift som ved stank eller giftige gasser kan forurense luften, eller som kan være til skade for arbeidernes eller naboers helse, skal planen for anlegget være godkjent av helserådet før anlegget påbegynnes. De bestemmelser helserådet gir er bedriften pliktig til å rette sig efter. Drives en bedrift med større sundhetsfare enn bedriftens natur nødvendiggjør, har rette vedkommende til enhver tid å rette sig efter de bestemmelser helse- rådet gir.

§ 7. Arbeidsrum og verkstedslokaler er underkastet 17 mars. helserådets tilsyn og de bestemmelser det gir. Bakerier, slakterier, meierier, ysterier og produksjonssteder ellers for matvarer må ikke opprettes eller forandres uten å være meldt til helserådet. Dette gjelder også utsalgssteder for matvarer. Lokalene står til enhver tid under helserådets tilsyn, og eierne må etterkomme de pålegg helserådet finner påkrevet. Lokalene skal være tilstrekkelig store og lyse. De skal holdes godt luftet og rene, og de skal være lette å rengjøre.

Om priveter og avfallsstoffer.

§ 8.

a) Til ethvert beboelseshus skal der være et privet som skal ligge minst 10 meter fra våningshus eller matbod eller offentlig vei. Til disse steder må der ikke komme tilsig fra privetet. Heller ikke tilsig til noe sted hvorfra der tas drikkevann eller vann som brukes i bedrifter som har med nærings- eller nydelsesmidler å gjøre.

b) Priveter og urinsteder særskilt for hvert kjønn skal finnes ved bygninger eller steder hvor der ofte samles mange mennesker f. eks. skoler, kirker, forsamlingslokaler.

c) Privetbinger skal være innklædd og påfylles strømidler så ofte og i sådan mengde at ekskrementene er tildekket. Bingene skal tømmes før de er $\frac{3}{4}$ fulle, og for øvrig så ofte helserådet av sanitære grunner finner det påkrevet.

d) Priveter innrettet som frostfritt vannklosett eller klosett med flyttbare beholdere kan innrettes i våningshus når følgende iakttas:

1) At der ikke blir stank fra privetet til noe beboelsesrum, kjøkken eller rum for matvarer. 2) Der skal være tette vegger og dør som kan lukkes ordentlig. Det skal være vindu som kan åpnes ut til fri luft og der skal være luftpipe. 3) Åpningen i sætet skal være forsynt med tilhengslet lokk. 4) Brukes flyttbar beholder skal den stå på tett muret underlag og må ikke være synlig utenfra. 5) Strømidler skal jevnlig påfylles. 6) Der må ikke være umiddelbar adgang til klosettrummet fra beboelsesrum eller kjøkken eller matbod.

e) For urinsteder inne i våningshus iakttas det samme som under d) anført.

§ 9.

a) Sjøppel, feieskarn eller annet avfall så vel fra beboelseshus som bedrifter skal enten brennes eller samles i tette kasser med lokk, derefter legges i kompost eller bortbringes til sted som dertil måtte være anvist av helse-

17 mars.

rådet. Brukes kasser skal de tømmes og rengjøres før de blir fulle.

- b) Komposter, søppelhauger eller annet oplag av avfall eller gjødningsstoffer må ikke legges nærmere allfarvei, våningshus eller matbod enn 10 meter. De skal jevnlig tildekkes med jord. Tilsig må derfra ikke skje til brønn, bekk eller annet sted hvorfra der tas vann som benyttes til drikkevann eller til bruk som har med nydelses- eller næringsmidler å gjøre.

- c) Hvor der er tettere bebyggelse, skal iakttas:

- 1) Søppelvann eller skyllevann må ikke slås utenfor husdøren eller i dennes nærhet, men i godt tildekkede synkebrønner eller synkegrøfter som ikke må ligge nærmere våningshus, matbod eller allfarvei enn 10 meter, og således at der ikke skjer tilsig til steder hvor der tas vann til mennesker eller dyr, eller til nabos eiendom uten dennes tillatelse.

- 2) Synkebrønner og synkegrøfter skal rengjøres eller vaskes så ofte det viser sig nødvendig.

- d) Kloakkvann skal ledes til stor synkebrønn, synkegrøft eller stenur. Enhver vask hvori der tømmes kloakkvann skal være forsynt med vannlås.

§ 10. Åtsler, døde dyr eller deler av sådanne skal brennes eller nedgraves på et avsides sted, minst 1 meter under jordoverflaten og således at der ikke skjer tilsig til drikkevann. Er dyret død av sykdom der går inn under lov om foranstaltninger mot smittsomme husdyrsykdommer, kommer denne lov til anvendelse.

§ 11. Fra uthus eller bedrift må der ikke skje tilsig av gjødsel eller andre illeluktende eller forrådnende stoffer til vann som benyttes som foran nevnt, heller ikke til offentlig vei, og ikke til nobos eiendom uten hans tillatelse.

§ 12. Transport av gjødsel og avfall på offentlig vei skal foregå på sådan måte at intet av betydning spilles. I tettere bebyggede strøk og på marker som har helling til brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bedrifter som har med nærings- eller nydelsesmidler å gjøre, skal gjødningsstoffene hurtigst nedmuldes eller tildekkes med jord. Privetgjødsel eller annen naturlig gjødsel må ikke spredes eller legges nærmere noe sted hvorfra drikkevann tas enn 10 meter.

§ 13. Om drikkevann.

- a) Brønner, bekker, elver eller annet vann hvorfra der tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller til-

bereder nærings- eller nydelsesmidler, må ikke forurenses 17 mars.
på nogen som helst måte.

Til bruk som foran nevnt må ikke benyttes vann tatt fra sted som ligger privet, urinsted eller gjødseloplag nærmere enn 10 m eller har tilsig derfra.

- b) Der må i brønn- eller vanninntaks umiddelbare nærhet ikke foregå vaskning eller skylling av klær, badning eller lignende.
- c) Renvannbrønner skal på hensiktsmessigste måte beskyttes mot forurensning av overvann. De skal være stensatt eller muret på sidene og ha en minst 30 cm høy cementert kant eller kant av stampet lere over jorden og være forsynt med tett, tilstrekkelig høit overbygg og hengslet lokk. Bunnen skal være dekket med pukken eller flate stenheller. Jordsmonnet skal skråne fra brønnen til alle sider. Brønnen skal tømmes og renses minst en gang årlig, eller så snart vannet viser sig mindre godt. Hvor flere benytter samme brønn, skal brønnen forsynes med fast brønnbøtte eller pumpe.
- d) Helserådet kan forby benyttelse av mat- og drikkevann fra brønner, vannledninger eller bekker, når vannet antas å være skadelig for mennesker eller dyr, inntil forurensningen er fjernet.

Fjøset og melkens behandling.

§ 14. Fjøs skal være lyse. De skal holdes rene og godt utluftet. Storrengjøring minst en gang årlig: Vaskning av gulv, vegger, tak og alt inventar med grønnsåpe og varmt vann eller overstrykning med kalkpuss.

Efter rengjøring skal fjøset utluftes med gjennomtrekk i flere dager. Kuene skal holdes rene.

Melkekar og melk må behandles med den største renslighet. Den som melker skal være iført rent armforklær — helst hvitt —, eller egen fjøsdrakt og skal før melkningen begynner såpevaske sine hender og vaske kuenes jur og spener med ren hvit klut. Melken må snarest bringes ut av fjøset.

Melk må ikke oppbevares i beboelsesrum. Kan dette ikke undgås, må de kar hvori den oppbevares være tildekket.

Melken må dog aldri oppbevares i soverum eller rum hvor syke mennesker oppholder sig.

Ved sykdom blandt besetningen (herunder også innbefattet lettere sykdommer som jurbetendelse og diaré) eller smittsom sykdom i husstanden skal alt salg av melk stanses og forholdet meldes til nærmeste helserådstilsynsmann, som nærmere skal undersøke saken og gjøre innberetning herom til helserådets ordførere.

17 mars. Kjøtt av selvdøde dyr eller av dyr som er slaktet på grunn av sykdom, må ikke frembys til salg, uten at det er undersøkt av autorisert dyrlæge og av ham ved skriftlig erklæring godkjent som anvendelig til menneskeføde.

Et eksemplar av disse forskrifter skal være opslått i et hvert fjøs hvorfra melk til salg eller leveranse finner sted.

Om salg av nærings- og nydelsesmidler o. s. v.
§ 15.

- a) Til bruk for mennesker må der ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler, og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sundheten, fordi de inneholder giftige eller for organismen skadelige bestanddeler.
- b) Det er forbudt å selge nærings- eller nydelsesmidler som er tilsatt noget stoff, som av helserådet anses skadelig for sundheten, eller som anses skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet.
- c) Ethvert alvorligere sykdomstilfelle som enten er eller gir mistanke om å være opstått ved nydelse av bedervede eller forfalskede næringsmidler skal av tilsynsmannen eller i tilfelle av den behandlende læge uopholdelig meldes til helserådets ordfører med opplysning om de antagelige årsaker til sykdommen og med andre opplysninger.
- d) Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby at der blir solgt nærings- eller nydelsesmidler, som kommer fra eller falbys på steder hvor der ikke blir iaktatt den tilbørlige renslighet ved varenes tilvirkning, opbevaring eller forsendelse.
- e) Helserådet er i øiemed som i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de nødvendige prøver som eieren dog kan kreve betalt efter almindelig pris, hvis det viser sig at det ikke er nødvendig å skride inn overfor vedkommende vare.
- f) Helserådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- eller nydelsesmidler, som er kommet fra eller selges fra steder hvor der forekommer tilfelle eller finnes nogen basilleutskiller av farlig smittsom sykdom, som kan utbres med varene.
- g) Hvor det er nødvendig kan helserådets ordfører straks skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet. Dette kan beslutte at varer som finnes skadelige, skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

Om butikker.

17 mars.

§ 16. Hvor der foregår salg av næringsmidler, må lokalene stadig holdes rene, luftige, støv- og stankfrie, og ikke brukes til beboelsesrum eller kjøkken. Matvarene må oppbevares i skap, skuffer eller på annen måte, så de ikke blir utsatt for forurensning. Rent innpakningspapir skal benyttes, ikke avispapir. I butikker skal gulv og disk daglig rengjøres, tørrfeining er forbudt.

Spytting på gulvet er forbudt og der skal være spyttebakker i tilstrekkelig antall. Der skal være adgang for betjeningen til å holde sine hender rene. Tobakksrøking er forbudt i butikker hvor der selges matvarer.

Opslag herom og opslag om at spytting er forbudt skal være anbragt på lett iøynefallende sted. Likeledes opslag om at det er forbudt å berøre andre matvarer enn dem kunden kjøper.

Helserådet kan påby at handel med kjøtt og flesk skal foregå fra eget rum, likeså kan det forby anlegg og drift av slakterier på steder hvor sanitære hensyn er til hinder. Angående kjøtthandel under åpen himmel eller lignende kan helserådet treffe de fornødne bestemmelser.

Melk og fløte må ikke oppbevares sammen med varer som kan gi dem usmak, forurensning eller bederve dem.

I enhver butikk skal et eksemplar av disse bestemmelser være opslått.

§ 17. Forskrifter for bakerier.

- a) Bakerier eller rum som står i åpen forbindelse hermed, må ikke benyttes til soverum. Gulv, vegger og tak skal være i slik stand at de lett kan vaskes. Hver dag efter endt arbeide skal gulvene vaskes omhyggelig. Vinduer og dører skal vaskes hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Under rengjøringen må bakverket omhyggelig tildekkes eller fjernes. Aske og annet avfall fjernes hver dag.
- b) Uvedkommende gjenstander som kan bidra til å samle støv eller forårsake stank i arbeidsrommene eller hindre at disse gjøres rene må ikke finnes i bakeri, eller rum som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke må matvarerester, gafler, kniver, skjeer, matspann eller lignende oppbevares i arbeidsrommene, likeså litt gangklær.
- c) Baketrau, bakebord, surkasser samt andre til bakning benyttede gjenstander som hyller, plater, fjeler m. m. må holdes omhyggeig rene, de må ikke brukes til å sitte på. Smør, melk eller andre stoffer som brukes til fremstilling av bakverk må oppbevares i lukkede kar.

- 17 mars. d) De stoffer som brukes til strykning av bakverk, må bare tillages for dagens behov. Strykevisker må rengjøres hver dag med kokende vann. Melsekker skal børstes og renses omhyggelig for smuss før innholdet tømmes i baketrauet.
- e) I bakerier er bruk av enhver form av tobakk forbudt, og piper og tobakk må ikke legges på sådanne steder at mel, deig eller brødvarer forurenses.
- f) Bakere skal under sitt arbeide være iført en egen drakt, som ikke må brukes utenfor bakeriet, og som må skiftes ren minst en gang i uken.
- g) I bakeriet skal der være vaskestell, såpe og rene håndklær. Bakerne skal rense negler og vaske hender og armer før og etter deig- og brødlagningen. Likeledes vaskes hendene etter bruk av klosettet. Det er forbudt personer som lider av utslett på hender eller armer å arbeide i bakerier.
- h) Alle brødvarer skal behandles med største renslighet, og ved ombringelse eller forsendelse føres i tildekkede kurver eller rene kasser.
- i) Et eksemplar av disse forskrifter skal være opslått i bakeriet.

Forskrifter for hoteller, losjihus, kaféer og lignende.

§ 18.

- a) I ethvert soveværelse tillates kun anbragt så mange at der på hver person kommer minst 10 m³ luft. Vindusflaten må utgjøre minst 1/10 av gulvflaten, såfremt helserådet ikke anderledes bestemmer. Værelsene skal grundig utluftes hver dag. Gulvet skal vaskes hver dag. Hovedrengjøring av værelsene skal skje minst 4 ganger årlig.
- b) Der skal brukes putevar, lakener og lerretsposer til overbredselse, som skal skiftes for hver ny losjerende. Sengklærne skal vaskes eller dampes minst 4 ganger om året og sengene skal hver dag stå opslått minst 3 timer til utluftning. Ved hver seng skal finnes spyttbakker som skal tømmes hver dag. Spyting på gulvet er forbudt.
- c) På værelset skal finnes vannkaraffel og dessuten et glass for hver losjerende, vaskefat og såpe samt håndklær for hver person. Dette siste skiftes rent for hver ny losjerende.
- d) Privetet skal hver dag efterses og vaskes. I privetet skal der være klosettpapir og spyttbakker.

- e) Densom verten erfarer at han har eller har hatt personer lidende av smittsom sykdom i losji, skal han øieblikkelig melde dette til helserådets ordfører og etterkomme de pålegg som denne gir. 17 mars.
- f) I ethvert værelse kan helserådets ordfører forlange et eksemplar av disse regler opslått, med opplysning om hvor mange der har lov til å bo på værelset.
- g) Til kafélokaler for bevertning må kun benyttes rum godkjent av helserådet. Kaféen må minst bestå av to rum — kjøkken og bevertningsrum —. Disse rum må ikke benyttes til opholdssted for familien eller til soverum. Rummene skal være uten forbindelse med leilighet. Kaférum skal ha direkte inngang for gjestene.
- h) I kaféer og hoteller skal alle tallerkener, kopper, glass, skjeer og andre spiseredskaper kokes efter å ha vært benyttet, før de på ny brukes til servering for ny person. Forskriftene i dette punkt gjelder også alle forsamlingshus og ungdomslag hvor der leilighetsvis foregår servering.
- i) Helserådet eller dets ordfører har rett til å inspisere bevertningsrummene i den utstrekning som finnes påkrevet.

Skoler.

§ 19. Barn som ser og hører dårlig, skal plasseres nærmest tavlen eller katetret. Når en lærer har grunn til å anta at et skolebarn lider av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom, skal han sende barnet hjem med skriftlig oppfordring til vedkommende i hjemmet om å sørge for at barnet blir befridd for sin hudsykdom eller for utøi.

Barnet optas ikke på nytt i skolen, medmindre det har helbredsattest fra lege eller sykdommen åpenbart er stanset og vedkommende person og klær er forsvarlig rensset. På samme måte skal et skolebarn som læreren antar lider av annen smittsom sykdom bli sendt hjem med skriftlig oppfordring om at lege må bli rådspurt. Læreren skal likeledes sende hjem barn som ser svake og dårlige ut og ikke orker å følge med i undervisningen, med skriftlig oppfordring om, at lege må søkes og rådspørres.

Om offentlige boksamlinger.

§ 20.

- a) Bøker må ikke utlånes til personer som lider av smittsom sykdom, eller til personer som tilhører husstand hvor der er smittsom sykdom.
- b) Hvis en person som har til låns bøker fra offentlig bok-
- Norsk Lovtidende, 1ste avd. Nr. 12, 1933. 2

17 mars.

samling, blir angrepet av smittsom sykdom, eller sådan bryter ut innen den husstand han tilhører, skal bøkene, før de utlånes påny til andre, desinfiseres overensstemmende med epidemiforskriftene.

- c) Alle bøker i en offentlig boksamling skal en gang årlig eftersees av den som forestår samlingen. Særlig skitne og uappetittlige bøker skal kasseres.

Forskrifter for fiskefartøier og fiskefarkoster.

§ 21.

- a) Ovnsrør i underbringelsesrum må ikke ha spjeld av hensyn til fare for kullosforgiftning. De ska ha en ordentlig trekkhatt. Renslig og ordentlig matstell er påbudt. Vask av alle kokekar og spiseredskaper etter hver gangs benyttelse. Fellesting er forbudt, likeså drikking av vannkoppen i vanntønnen.
Spytting på dørk og i krokar er forbudt.
- b) Lugarer og maskinrum og styrehus skal vaskes før og efter endt fiskesesong og om sommeren så vidt gjørlig i lengere tid utluftes.
- c) Mannskap lidende av nogen smittsom sykdom må ikke medtas. I tvilstilfelle kan høvedsmannen avkreve lægeattest.
- d) Et eksemplar av disse forskrifter skal være opslått ombord i ethvert fiskefartøi.

Almindelige bestemmelser.

§ 22.

- a) Eier eller leier av hus er som sådan ansvarlig for at alle de plikter opfylles som påbydes i disse helseforskrifter.
- b) Fartøier som henligger innen herredet og deres mannskap er med hensyn til helseforholdene ombord undergitt helserådets bestemmelser.
- c) Undlater nogen innen den av helserådet fastsatte frist å treffe de foranstaltninger, som ifølge disse forskrifter eller ifølge helserådets lovlige beslutninger påhviler ham, kan helserådet la foranstaltningene utføre på hans bekostning.
- d) Helserådets ordfører kan treffe avgjørelser på helserådets vegne hvor en hurtig avgjørelse er påkrevet, og det ikke er tid til å vente på at samlet møte kan holdes.
- e) Under særegne forhold kan helserådet på søknad derom tilstå lempninger i forskriftene. Helserådets ordfører kan i uopsettelige tilfelle midlertidig dispensere.

- f) Helserådets medlemmer og tilsynsmenn skal påse at forskriftene overholdes. Overtredelser anmeldes til helse- 17 mars.
rådets ondfører.
- g) Herredstyret besørger trykt det nødvendige antall eksemplarer av disse forskrifter til utdeling innen herredet. Et eksemplar av forskriftene skal være opslått i lokaler som leilighetsvis brukes av et større antall mennesker.
- h) Foranstående helseforskrifter trer i kraft 3 måneder efter at de er stadfestet.

Kongeleg resolusjon.

17 mars.

I medhald av lovi um laks- og sjøaurefiskariane m. v. av 27 februar 1930 § 29, jfr. § 39, fastsetjas at det skal vera forbode å nytta kastenot, setjegarn eller liknande reidskap til fiske i Bafjorden innanfor ei rett line frå nordaustre spiss av Kalvøy til sudvestre spiss av Omfarøy i Bremsnes herad, Møre fylke.

For reidskap som det er teke umsyn til ved skyldlegging av eigedom etter lov av 6 juni 1863, gjeld forbodet likevel ikkje frå tysdag kl. 18 til fredag kl. 18 i den tid det er lovleg å fiska laks.

Brot på desse fyresegner vert straffa.

Denne resolusjonen tek til å gjelda 14 april 1933 og vert gjeldande til vidare, likevel ikkje lenger enn ut året 1937.

Kongelig resolusjon.

17 mars.

- I. I medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 27 februar 1930 § 30 a, jfr. § 39 siste ledd, bestemmes:
I Bjøra og Søråvassdraget i Høylandet og Overhalla herreder, Nord-Trøndelag fylke, er det forbudt til fangst av fisk å bruke kastenot.
- II. Overtredelse av denne bestemmelse er belagt med straff.
- III. Denne resolusjon trer i kraft 14 april 1933 og forblir gjeldende inntil vidare, dog ikke lenger enn ut året 1937.

Samtidig opheves etternevnte resolusjoner, forsåvidt de angår kastenotfiske i Bjøra og Søråvassdraget:

Kongelig resolusjon av 29 juni 1928,

Kongelig resolusjon av 16 august 1929,

Kongelig resolusjon av 5 september 1930.

Kongelig resolusjon.

17 mars.

- I. I medhold av lov om laks- og sjøørretfiskerierne m. v. av 27 februar 1930 § 29, jfr. § 39, bestemmes:

I den del av Lavangfjorden i Lavangen herred, Troms fylke, som ligger innenfor en rett linje fra nordre pynt av dampskipsbryggen ved Lavangsnes til nordre pynt av Svarthamaren på fjordens annen side, skal det være forbudt til fangst av fisk å bruke

- 17 mars. kastenot med mindre masker enn 5,8 cm mellem knutene, regnet fra knutes til knutes midtpunkt når redskapet er vått Dog skal det være tillatt til fangst av sild å bruke almindelige sildenøter hvis lengde er minst 70 meter og dybde minst 20 meter.
- II. Overtredelse av denne bestemmelse er belagt med straff.
- III. Denne resolusjon trer i kraft 14 april 1933 og forblir gjeldende inntil videre; dog ikke lenger enn ut året 1937.

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard

Grøndahl & Søn's boktrykkeri. Oslo.